

Evoluția conceptului privind cercetarea și integrarea acesteia cu producția

Vasile Duran

Cu aproximație la un an după naționalizarea pădurilor, care a avut loc în august 1948, s-a pus problema amenajării întregului fond forestier al țării după o metodologie unitară, stabilită de specialiștii din acea perioadă. Astfel că, în afara Institutului de Cercetări Silvice (I.C.S.), a apărut și Institutul de Proiectări Silvice (I.P.S.).

La nivelul anilor 1950-1951, lipsa de cadre silvice a determinat I.P.S.-ul să solicite celor două institute de învățământ superior (Brașov și Câmpulung Moldovenesc) să programeze studenții anilor III și IV pentru a lucra efectiv la amenajări pe toată durata vacanței de vară. În acest sens s-au dat repartiții oficiale pe centre de amenajare.

Tot din lipsă de cadre silvice și I.C.S.-ul a avut o evoluție ne semnificativă până în anul 1953. La sediul de pe Șos. Kiseleff cercetătorii își desfășurau activitatea în cadrul următoarelor laboratoare: meteorologie, pedologie, botanică, pepiniere și împăduriri, protecție și fitopatologie, dendrometrie, topografie, vânătoare, perdele de protecție și corecția torenților.

În exterior, ca unități de bază ale I.C.S.-ului erau stațiunile experimentale: Mihăești, Miciurin (Ștefănești), Snagov, Bărăgan și Dobrogea - Punctul Comarova. În primele trei unități se executau lucrări experimentale, iar în ultimele două se studia problema perdelelor de protecție a câmpurilor agricole. Puțin mai târziu au luat ființă și stațiunile

Bacău, Brașov, Cluj, Craiova și Tg. Mureș.

În scopul integrării cercetării cu producția, începând cu anul 1953 s-a mers pe ideea de a se extinde rețeaua unităților silvice în care să se execute lucrări experimentale și să se aplice rezultatele cercetărilor. Pentru realizarea acestei idei, au fost stabilite un număr de 16 ocoale silvice, situate în diverse zone de vegetație ale fondului forestier. Schema de încadrare a acestor ocoale a fost suplimentată cu câte un inginer și un maestru, respectiv tehnician de observație. Aceste ocoale au fost denumite ocoale silvice experimentale.

Printre aceste ocoale a fost și ocolul silvic Pojorâta. Propunerea s-a făcut pentru faptul că în raza acestui ocol, și în special în U.P. III Valea Putnei, s-au executat unele lucrări de cercetare încă din 1949, când a luat ființă primul nucleu de cercetare în cadrul Institutului de Silvicultură, care a apărut în Câmpulung Moldovenesc ca urmare a reformei învățământului superior din 15 august 1948.

Până în iunie 1955, din lipsa unui statut privind sarcinile ce le revin acestor cadre și din faptul că erau remunerați din fondurile de producție ale fiecărui ocol, unitățile respective i-au pus să rezolve diverse probleme, și de regulă cele mai dificile, considerându-le cadre cu calificare superioară. Această situație a determinat conducerea I.C.S.-ului să stabilească statutul inginerului de cercetare și al maestrului de observație și să organizeze

teritorial îndrumarea și controlul acestora de către stațiunile experimentale înființate anterior. În perioada respectivă, de început a activității de cercetare și de aplicare a rezultatelor, organizarea a avut următoarea formă: Stațiunea Bacău coordona ocoalele silvice experimentale Fântânele, Iași, Pojorâta, Tg. Bujor și Tarcău, Stațiunea Brașov coordona ocoalele silvice Brașov și Sinaia, Stațiunea Cluj coordona ocoalele silvice Cluj, Remeți și Satu Mare, Stațiunea Craiova coordona ocoalele silvice Corabia și Tismana, Stațiunea Dobrogea coordona ocoalele silvice Tulcea și Punctul Comarova, Stațiunea Mihăiești coordona ocolul silvic Mihăiești, iar Stațiunea Tg. Mureș coordona ocoalele silvice Mureș și Toplița.

La scurt timp, s-a simțit reticența cadrelor din producție, care la acea perioadă erau puternic presate de unii indicatori ce le condiționau și salarizarea; pentru că s-a ajuns și la concluzia că durează foarte mult timp realizarea unui ocol model, s-a stabilit ca activitatea să se restrângă la nivel de U.P., unde inginerul de cercetare să răspundă de toate categoriile de lucrări revenite respectivului U.P., inclusiv lucrările de cercetare. În urma acestei modificări a dispărut noțiunea de ocol silvic experimental și unitatea a devenit punct experimental.

Datorită modificărilor produse, considerate ca o retrogradare, și a sarcinilor suplimentare revenite inginerului de cercetare, care în acest mod era subordonat și ocolului, din cele 16 ocoale experimentale au mai rămas opt puncte experimentale, iar în final doar trei (Pojorâta, Satu Mare și Sinaia). Punctul Experimental Iași a devenit stațiune, iar prolelele Punctului Experimental Tulcea au fost preluate de Stațiunea Experimentală Cornetu. La începutul anului 1962, I.C.S.-ul s-a unificat cu Institutul de Cercetări din domeniul exploatarea pădurilor și cu cel de industrializare a lemnului, devenind Institutul de Cercetări și Experimentări Forestiere (I.N.C.E.F.).

O stațiune cu un asemenea profil a luat ființă și în județul Suceava. Datorită noului mod de organizare, Punctul Experimental Pojorâta a trecut sub controlul și coordonarea acestei stațiuni în intervalul 1962-1966. Această formă de organizare a fost de scurtă durată, deoarece s-a unificat cercetarea cu proiectarea și a luat ființă Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (I.C.A.S.), a cărui structură este menținută și în prezent.

Activitatea Punctului Experimental Pojorâta a continuat, datorită numărului mare de colaborări în cadrul temelor de cercetare legate de problematica molidului. Această stabilitate și continuitate a lucrărilor de cercetare, din care o mare parte au fost instalate în U.P. III Valea Putnei, a creat șansa înființării unei Stațiuni de Cultura Molidului încă din 1962, înainte de a lua ființă Stațiunea Suceava, însă problema care s-a pus a fost cea a dotării cu bază materială. În mod normal, această bază trebuia să o constituie U.P. III Valea Putnei, unde exista și ponderea lucrărilor experimentale. La această solicitare s-a opus conducerea Direcției Silvice Suceava, pentru anumite considerente de interes protocolar.

Totuși, Punctul Experimental Pojorâta a devenit Stațiune în 1966, cu ocazia unei noi reforme a institutului central. În 1968, când s-a pus din nou problema bazei materiale și s-au propus în acest sens două U.P.-uri sau în totalitate Ocolul silvic Pojorâta, a reapărut aceeași opoziție și cu aceeași motivație. Acesta este și motivul pentru care s-a ajuns la un compromis de dotare, cu două U.P.-uri dispersate (Demacușa și Tomnatic).

Important este însă faptul că această unitate de cercetare s-a menținut și a avut continuitate, care i-a permis să-și sărbătorească 50 de ani de existență.

Autorul: ing. Vasile Duran a activat în cadrul Stațiunii Experimentale de Cultura Molidului Câmpulung Moldovenesc până în anul 1990, ca cercetător principal III.